

OD REDAKCJI

Symbolika w liturgii

W dotąd opublikowanych numerach biuletynu „Anamnesis” znaleźć można kilka artykułów mówiących o znakach i symbolach w liturgii, np. ks. Ryszard Knapiński, *Symbolika kościoła w świetle tradycji biblijnej* (10 [2004] nr 1 [36] s. 75-86), ks. Ryszard Knapiński, *Przesłanie symboliki ołtarza na nasze czasy* (10 [2004] nr 2 [37] s. 87-99), ks. Zdzisław Janiec, *Znaki i symbole teologiczne w komunikacji liturgicznej* (11 [2005] nr 4 [43] s. 68-75), bp Zbigniew Kiernikowski, *Symbolika ołtarza* (12 [2006] nr 3 [46] s. 27-30). Sympozjum zorganizowane na Jasnej Górze dla osób konsekrowanych w październiku 2009 r. przez Komisję ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów poświęcone było doświadczeniu symboli w liturgii. Materiały z tego sympozjum obejmują ponad połowę stron tego numeru (od s. 28 do s. 94).

Liturgia to świat świętych znaków i symboli. Cała posoborowa odnowa liturgii polegała na odnowie znaków. W odnowie liturgii chodziło o to, aby znaki były dla współczesnych ludzi bardziej czytelne, by nie byli oni bezradni w świecie symboli. Sługa Boży Jan Paweł II w liście apostołskim na dwudziestopięciolecie Konstytucji o liturgii świętej pisał: „Nowe opracowanie obrzędów zmierzało do odnalezienia szlachetnej prostoty oraz znaków łatwych do zrozumienia, jednak pożądana prostota nie powinna przerodzić się w zubożenie znaków, lecz przeciwnie: znaki, przede wszystkim znaki sakramentalne, powinny posiadać możliwie największą wymowę. Chleb i wino, woda i olej, a także kadzidło, świece, ogień, kwiaty i prawie wszystkie rzeczy stworzone mają w Liturgii swoje miejsce jako ofiara składana Stwórcy oraz wkład w godność i piękno sprawowanego kultu” (*Vicesimus Annus Quintus*, n. 10).

Głębszemu rozumieniu symboliki liturgicznej służą opracowania umieszczone w dziale: FORMACJA LITURGICZNA niniejszego biuletynu. Bp Stefan Cichy w ramach wprowadzenia do sympozjum o symbolice liturgicznej przedstawia krótko temat *Homo symbolicus*. Ks. Krzysztof Frąszczak z Poznania w artykule *Liturgia światem znaków i symboli* daje uzasadnienie teologiczne stosowania symboli w liturgii. Ks. Bogusław Nadolski TChR z Poznania mówił w czasie sympozjum o *Sacrum ołtarza, miejsca czytania słowa Bożego i miejsca przewodniczenia*. Lektura tego tekstu pozwala głębiej zrozumieć całą wymowę tych trzech ważnych miejsc przestrzeni liturgicznej. *Symbolika postaw w liturgii* jest przedmiotem opracowania ks. Mateusza Matuszewskiego z Warszawy, a *Symboliką szat liturgicznych* zajęła się s. Iwona Kopacz, Uczennica Boskiego Mistrza z Warszawy. Ks. Mariusz Majewski z Legnicy w opracowaniu *Znaki i symbole w liturgii sakramentów świętych* przedstawia przede wszystkim symbolikę krzyża w poszczególnych sakramentach Kościoła.

Prócz tekstów o symbolach w liturgii są w obecnym numerze „Anamnesis” teksty napisane lub wygłoszone przez Papieża, dokumenty Kongregacji Rzymskich, teksty opracowane przez biskupów oraz inne liturgiczne materiały formacyjne i duszpasterskie, a także informacje dotyczące wydarzeń z życia liturgicznego.

Dział: NAUCZANIE OJCA ŚWIĘTEGO zawiera najpierw polski przekład listu apostołskiego motu proprio „*Ecclesiae unitatem*” dokonującego zmian w Papieskiej

Komisji „Ecclesia Dei”. W tym dziale znajdują się słowa papieża Benedykta XVI wypowiedziane w dniu kanonizacji św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego oraz dwie katechezy papieskie związane z Rokiem Kapłańskim: katecheza wygłoszona w czasie audiencji ogólnej w dniu 1 lipca 2009 r. i katecheza wygłoszona w dniu 5 sierpnia 2009 r.

W dziale zatytułowanym: DOKUMENTY STOLICY APOSTOLSKIEJ są dokumenty dwóch dykasterii watykańskich. Najpierw Czytelnik znajdzie tu odpowiedzi dane przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów na przedstawione wątpliwości w sprawie Komunii św. celebransa i oraz dekret wydany przez tę samą Kongregację nadający tytuł bazyliki mniejszej kościołowi p.w. świętych Apostołów Piotra i Pawła w Zawierciu. Następnie są w tym dziale dwa teksty Kongregacji ds. Duchowieństwa: list sekretarza tej Kongregacji z 15 października 2009 r. zawierający rozważanie na temat kolejnego pytania stawianego przez biskupa kandydatom do święceń prezbiteratu i fragment homilii prefekta tejże Kongregacji wygłoszonej w dniu 21 września 2009 r. do nowo wyświęconych biskupów.

Krótką jest tym razem część biuletynu: NAUCZANIE BISKUPÓW O LITURGII: jest tu list pasterski Biskupa Sandomierskiego na Rok Kapłański oraz dwa krótkie dokumenty biskupów: Zarządzenie abpa Józefa Życińskiego w sprawie celebracji liturgicznych dotyczących uzdrowienia oraz komunikat Biskupa Płockiego w sprawie możliwych prób profanacji sakramentu pokuty i pojednania.

Dział: FORMACJA LITURGICZNA zawiera wspomniane już materiały z sympozjum dla osób konsekrowanych, które odbyło się w dniach 15-16 października 2009 r. na Jasnej Górze oraz artykuł ks. Zdzisława Jańca, *Wpływ liturgii domowej na rozwój osobowy rodziny*.

W dziale: DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE jest tylko relacja z II rekolekcji liturgicznych „Mysterium fascinans”, które odbyły się w Bystrej, w Domu Rekolekcyjnym Służby Liturgicznej i Ruchu Światło-Życie Archidiecezji Krakowskiej w dniach od 4 do 6 września 2009 r.

Dział: INFORMACJE zawiera krótsze lub dłuższe sprawozdania z kilku sympozjów i konferencji naukowych poświęconych zagadnieniom liturgicznym, które odbyły się w ostatnim czasie w naszym kraju. Są tu też krótkie informacje przekazane przez urzędy Kurii Rzymskiej związane z liturgią. Na końcu tego działu umieszczamy informacje o liturgicznych nowościach wydawniczych.

Bp Stefan Cichy

Legnica, w święto św. Andrzeja Apostoła, dnia 30 listopada 2009 r.